ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହିଜ ନ ଅଧୀଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ

ସୂର ଉପଲକ୍ଷେ ଶ୍ରୀ[illegible]

ରଚିତ

॥ ଅ[illegible] ॥

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ହିଜ ହୁଲ ଯୁବରାଜଙ୍କ

ଆନୁକୂଲ୍ୟରୁ

ପ୍ରଣେତବଦୁଗ ପ୍ରକାଶିତ

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ବୈଦ୍ୟ

ପାରଳା(ଖେମଣ୍ଡି)

ସାଲ୍ ୧୯

Digitized by srujanika@gmail.com

ଉତ୍ସର୍ଗପତ୍ର

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ତ୍ରିବଳି ପଣ୍ଡିତଦେବର ବଳଭଦ୍ର ବାଳକୋଳିଣ

ସଂସ୍କୃତ କରକମଳେଷୁ —

ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ରପୁସ୍ତିକା ଖଣ୍ଡିକ ଉତ୍ସର୍ଗରେ ଅନନ୍ତ ସମ୍ମାନ

ବୋଧରେ ରହିଛୁ ।

ଶ୍ରୀଙ୍କ ସେବକ

ତା ୨୨ । ୧୦ । ୧୯୯୦

ଦେବଭୂଷଣ ଶର୍ମା ।

Digitized by srujanika@gmail.com

॥ ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଚିହ୍ନ ॥

ରାଗ ମଙ୍ଗଳଗୁଜ୍ଜରୀ।

ଦ୍ୱାଦଶ ଅବ୍ଦ ଗେଲ ଭୂତଳ ସ୍ୱର୍ଗେ ।
ସ୍ୱଭାବ ଦେବପଦାମ୍ବୁଜ ସେବନ । ୧ ।
ଦେବ୍ୟୁ ଜ୍ୟାଖ୍ୟାନୀ ପତ୍ନୀ ଅଦଭ ପଶ୍ୟାଚ ।
ଦେବେନ୍ଦ୍ର କଂଗା ଦେବୀ ରକ୍ଷିତପ୍ରକଟିତ । ୨ ।
ଦ୍ୱିଷଦ୍ ଦ୍ୱିଷସ୍ଥା ନାନା ଅଟଇଯେ ଦ୍ୱିପ ।
ଅନୁପ ଭଜଇ ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତ୍ର ଟେଜ ସଖ । ୩ ।
ଏବେ ପଞ୍ଚ ପଣ୍ଡବଙ୍କ ପଞ୍ଚଭାବେ ତତ୍ପର ।
ହୋଇଥିଲେ ଏହି ରୂପ ସମ୍ପର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ । ୪ ।
ସେ ସମସ୍ତ ଦେବଗଣ ଶଚୀଙ୍କ ସମେତ ।
ଅଗ୍ରେହି ଅନନ୍ତ ନାଗସ୍ଥାନ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ । ୫
ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରମୁଖଦେବେ ହୋଇ ଅଗ୍ରସର ।
ପିତାଙ୍କ ଦର୍ଶନପାଇଁ ମିଳିଲେ ସତ୍ୱର । ୬ ।
ଜନକ ଅଗ୍ନିଙ୍କୁ ଛେଦୁରୁ ଅଦ୍ଭୁତ ।
ଗଗନରୁ ପୁଷ୍ପମାଳା ବେଗେ ଧର । ୭ ।
ସମ୍ମୁଖେ ଗଲେ ଆଗ ଭୂମିର ମଧ୍ୟରୁ ।
ଦେଖିଲେ ହୁଇଛନ୍ତି ଦେବନ୍ତ ପିତାଙ୍କ । ୮ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧା ଭକ୍ତି ସହକାରେ ଦଣ୍ଡବତ ପ୍ରଣମ ।
ବନ୍ଦିଲେ ପ୍ରଣାମ ନାଥ ଚରଣ-ପାଦପ । ୯ ।
ଏଥିଅନ୍ତେ ଜନସ୍ତ୍ରୀ ପବିତ୍ର-ଚରଣ ।
ଦାନବନ୍ଧନ ବନ୍ଦିଲେ ପ୍ରଣାମ ବନ୍ଦନ । ୧୦ ।
"କିବ୍ୟାକ ଜନକ ଏହି ଏସମ୍ଭବ" ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏମନ୍ତସ୍ୱର ଦିଗିକୁ ଗନ୍ଧନା କରନ୍ତ । ୧୧ ।
ବାହ୍ନିକନ୍ତେ ସ୍ୱନାଶର ବିପିଣ୍ଡ ଦେଶେ ।
କୋପିଲେ କଲସ୍ତ-ମାତା ଅମରଷ ବଶେ । ୧୨ ।
ବୋଇଲେ "ପୁରନ୍ଦର । ଯେଉଁ ଅବଲେପ
ମନଜନ୍ମ ଅବହେଳା ଦ୍ୱିଜନ୍ମେ ପାପ! । ୧୩ ।
ସେବେହେଁ ମୋର ବୃନ୍ଦର ହୋଇ ଜନ୍ମପତି ।
ଶିକ୍ଷା ଦେବ ଯେବେ ନୁହଁଗର୍ବ ସଂପତ୍ତି । ୧୪ ।
ଏମନ୍ତ ଦାରୁଣ-ହାସ କହିଲେହେଁ ଦେବି ।
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମହୁଁ ନୋହିଲ୍ଲ ଶୁଣି ତାଙ୍କ ଛବି । ୧୫ ।
କହୁଁଥାନ୍ତେ ନଟସ୍ଥଳେ ହେଇଲେ ପ୍ରବେଶ ।
ବଧିମନ୍ତ ଦିନୁଁ ୨ ବଢ଼ିଲ୍ଲେ ଯେ ଶେଷ । ୧୬ ।
"ଉମନ୍ତ ଜନ୍ମର ପୂର୍ବ ଘଅ ବନିବନ୍ତୁ" ।
ଘଟିଛି ସେବନ୍ତ ସଦା ତନ୍ମଣ ଏମନ୍ତ । ୧୭ ।
ଆସନ ସ୍ୱପ୍ନ ଧ୍ୟାନ ବମନାଦି ଧର୍ମ ।
ମାନବରେ ମୂଳ-ମନ୍ତ୍ର ଯଥା ତମୋଦ-କ୍ଷମ । ୧୮ ।
ସେହିରୂପେ ବନ୍ଧିତାବ ହୋଇ ଜଗ ବାସ ।
ଜାଗ୍ରତେ ଦେବଲେ ପତିପଦେ ନେ ଦ୍ୱିବସ୍ତ୍ର । ୧୯ ।
କହେତ ତାକାନ୍ତର ଯଦି ହୋଇ ସୁପ୍ରସନ୍ନ ।
ଭଣିଲେ "ଅହେ ପୁରନ୍ଦର! ବରମାଗିନେ ଦାନ" । ୨୦ ।
ଶ୍ରବଣାମୃତ ସଢାଣ ପତିଙ୍କ ବ୍ୟାହାର ।
ଶ୍ରବଣେ ସେଇନ୍ଦ୍ର ଭକ୍ତେ ବଦିଲେ ଉତ୍ତର । ୨୧ ।
"ହେ ନାଥ! ଶକ୍ତ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦରଶେ ଜାସ୍ତଣ ।
କୁମାର ରତନ୍ତ ଗଢେ ଦିଅନ୍ତୁ ଦାନ" । ୨୨ ।
ପରଣ ପ୍ରତିସ୍ତାବ ସ୍ୱାନ୍ତ "ତଥାସ୍ତୁ" ଭଣି ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଯତ୍ନାଦିଲେ ପୃଷ୍ଠଦେଶ ଦେବ ବ୍ରହ୍ମ ରୂଷି ।୧୩।
ବନ୍ଧୁଦିନ ଅବଧାନେ ସେବକଙ୍କ ପଦ୍ମା ।
ଘଟି ସାର୍ଥିଧର ଗର୍ବେ ଦେଖ ସଂମୋଦିନୀ ।୧୪।
ଦିନ୍ତି ୨ ଅଲସ୍ୟ ଉକ୍ତିଲେ ଅପମାନ ।
ଛୁଡ଼ିମ ୨ ବୃଷିକେଶ ଦେଲ ଏଧାନ ।୧୫।
ସମସ୍ତେ ଦଲେ ପ୍ରସବ ଚରଣ ସେଗର୍ବ ।
ଷଣ୍ଢ ଗିଲ ପଞ୍ଚଶୋଳର ଘାଇ ଅବସ୍ଥିତ ।୧୬।
ହସ୍ତର ସମସ୍ତେ ଦଳ ଏତ ଘୋରରତି ।
ଓଃ ଭରଜ ଏପ୍ରୁ ହେଲେ ନିର୍ଯ୍ୟାତି ।୧୭।
ଗଗନ ପାତ ଉତ୍ତର ଏମର୍ଯ୍ୟ ସୁ ମାନେ ।
ଭଙ୍କା ଛାଡ଼ିଲେ ଗର୍ବେ ପ୍ରେଣ ନକ୍ଷତ୍ରେ ।୧୮
ମେଦିନୀପାତ ସାଧିଶ ବଳ ଷଡ଼ନରେ ।
ନାଗମାନେ ବାସ ଦେଇ ଜିବାକୁ ଖାବଲେ ।୧୯।
ଏ ଦେଶାଳପୁ ନବାଗୀ ତ୍ରିଦଶ ଉତ୍ତର ।
ଲୁଚିଲେ ମେରୁ ଶିଖରୀ ଗର୍ଭର ଭିତର ।୨୦।
ଅନ୍ଧାନତର ବଧାତା ରହିଥିଲେ ପୁଣି ।
ପ୍ରଳୟ କାଳିନ ମେଘାଣ୍ଡ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ।୨୧।
ସୁନ ଅର୍ଦ୍ଧନେ ଅନ୍ଧ ଜନକ ସକାଶ ।
ନପାଇଲେ ଗ୍ରୀଭଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିପୁ ମାନସ ।୨୨।
ଏକଟେ? ବୋଲି ଦଦ୍ଯୋନ ସେହିଁଠ ।
ଉଦ୍ବେଗି ଅଛିଲେ ଯହିଁ କମ୍ପିତ ହୃଦୟ ।୨୩।
ଦେଖି କହିଲେ ସେତୋଷେ "ରେଗ୍ରଷପବାଳ! ।
ଅନ୍ଧ ଭଗଲ ଗବେ ଦେଣ୍ଡୁ ସବଳ ।୨୪।
ହେଉ ତୋନାମ ଅନ୍ଧକ ଏଷୀ ଭରଣ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ହୋଇ ପ୍ରଜାପାଳ ବୃତ୍ତିର ସଦା ସାବଧାନ । ୩୫ ।
ଏଃଚଦେବ ଅଶ୍ୱଜାତ ଅନ୍ତର ହୋଇଲେ ।
ତରୁଣବୟସ ବୃଷଭ କଷାଣୀରେ ଗେଡାଲେ । ୩୬ ।
ସ୍ଥଳପତିଙ୍କ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଶ୍ରୀଗ-ଭଦ୍ରେର ।
ଧନ୍ୟ ସର୍ବ ନୃପଙ୍କୁ ବନ୍ଦ ଭସ ତେର । ୩୭ ।
ତାଙ୍କାଣି ପାତାଳପୁରୁଁ ବୃଷଭେ ଶେତାଲେ ।
ପଶି ସ୍ୱର୍ଗଙ୍କ ପାଶରେ ଗଣ୍ଡେନ୍ଦ୍ର ବେଶିଲେ । ୩୮ ।
ସୁଷଦ ଦଇ୍ୟବ ଗଦ ହୋଇ ଶବାଦ୍ରିପ ।
ଗନ୍ଧର୍ବେ ତାଳ ଯାଚିଲେ ହୋଇଣ ମୁଦିତ । ୩୯ ।



ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ଗ

ଚଗ ବଙ୍ଗଶ୍ରୀ

ଏହୁଅନ୍ତେ ଶୁଣ ଶପସ୍ତିତଗଣ ଅଜାତ ହୋଇ ସମ୍ରାଟ ।
ବସୁନ୍ଧରାଚକ୍ର ପାଳନ୍ତ ଜରଧେ ନୋହିଲେବେ ମତନରୁଷ୍ଟ ॥ ୧ ॥
ଏତେ ତନ୍ତ୍ରଜ୍ଞ ସାଗୁଧାନ ସ୍ୱଣ ଯଥାଏ ବଶମୃଗରେ ।
ମୋଅଦେଶଅଜ୍ୟା ଦ୍ୱାଦ୍ୱଟପବନେ ଦଥାନ ତଦେଶାଙ୍କରେ ॥ ୨ ॥
ପୂରୁଷଧନ-ପୂଣ୍ୟ ଜଳ-ନନ୍ଦନାଥ ମାନେ ତ୍ରିଭୁବନଶ୍ରୁତ ।
ହୋଇ ଜଗକୀର୍ତ୍ତି ବିଦିତ ଦଗର ଅନ୍ଧନ୍ତ୍ର ଏକ୍ଷାବଳରେ ॥ ୩ ॥
ଏମଦ୍ୟ ନୃଦନ୍ତ ତେହ୍ୱିତେ ଅମର ଅଂଶ ଜଣିତ ସମସ୍ତ ।
ଏଥୁ ଧନ ଜନ ବନ୍ଧୁତା ସୌହୃଦ ଭୃତ୍ୟ ଦେବ ଅବଧ୍ୟ ॥ ୪ ॥
ଙ୍କର ଗନ୍ଧର୍ବ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱର ଭାଜର ଦପଦ କୀର୍ତ୍ତି ଧାଇବା ।
ଯାଙ୍କ ଏହୁବନ ପନେତେ ତରେ ଯଥାବେଷଦ ତଦ୍ଧେବା ॥ ୫ ॥
ତାଙ୍କନାମତାଏ ଟଭଦିନ ତେଢ ବ୍ୟାପିଗଙ୍କ ପିଷ୍ଟପରେ ।
ଏଣଟଶବିଙ୍କର୍ଭ ଅର୍ଦ୍ଧନଅଗାମୀ ବୋଲଦଣ୍ଡବା ତନ୍ତୁରେ ॥ ୬ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମାନବ କେଶବ ଚରିତ୍ର ଏହିସବୁ ଉପାର୍ଜ୍ଜନ ।
ତପୋତୀର୍ଥଗଣ ଅବଉପାଦରେ ପଡ଼ିବ କଳଙ୍କମନ ॥ ୭ ॥
ଏଣୁ ଏବେତ ମାନବଙ୍କେ ଅନ୍ତଃ ସ୍ଥିର ପଦାରବିନ୍ଦମନ ।
ଯଥାଇବ୍ରତାବଳ ଚରଣାଗ୍ନିପଙ୍କ ପଣ୍ଡ୍ରୋତ୍ର ବିଧାନ ॥ ୮ ॥
ପୃଥ୍ୱୀ ଯାଦବର କେବଳ ଦେବଙ୍କ ଶୁଣୁଣି ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ ।
ତେବେ ଅଶ୍ୱାଳ ସୃଷ୍ଟି ମାତେ ବାଦ୍ୟ ରକ୍ଷିତ ଦୃଷ୍ଟି ପ୍ରମାଣ ॥ ୯ ॥
ଏମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଭକ୍ତିଗଣ ନିର୍ମଳ ଦ୍ରବିଣ ନାଶ ।
ବାହାଜଳଙ୍କ ତପୋତୀର୍ଥଯେତେ ଖଣ୍ଡି ସଙ୍କଳ୍ପ ॥ ୧୦ ॥
ଯାଉଥିବଗିଲା ପବନ ଗଙ୍ଗା ଜଗବେଣୀ ମନୋହର ।
ଦୁଷ୍ଟଦମନ ଗୋଦାବରୀ ତରଙ୍ଗିଣୀ କ୍ଷେତ୍ରେ ଦେବହାଉବ୍ରତ ॥ ୧୧ ॥
ଦେବନ୍ଦ୍ର ଶରୀର ସୁରମ୍ୟ ବାରଣ ପର୍ବତେ ତପୋଧନ ।
ଅଣ୍ଡାତଉନାଳା ମଧୁରଙ୍କବାନା ଶଙ୍ଖଣମଙ୍କ ବୃନ୍ଦାବନ ॥ ୧୨ ॥
ସୁମନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱର ପାମାଦିରଙ୍ଗେ ବଦ୍ରି କେଦାରନାଥ ।
ନବଦ୍ୱୀପରେ ଚଣ୍ଡୀ ଉପାଙ୍କ ଜ୍ୱାଳାମୁଖୀ ବଦ୍ରି ନାଥ ॥ ୧୩ ॥
ତପ୍ତିଙ୍କ ତୁଙ୍ଗବଡ଼ି କେଉ ସ୍ୱ ଗମ୍ଭୀର ଶବରପୀଠ ଗଙ୍ଗେ ।
ଯୁଗଳ ଲଗାଇ ପାଣି ଚନ୍ଦ୍ର ଭଗବାନ ମନ୍ତ୍ର ସ୍ୱର ॥ ୧୪ ॥
"ସଦବେ ବସୁକ ଜୋଉଛ ଅଗଣ ଜେଠିଙ୍କ ପ୍ରାଣସ୍ୱର ।
ସବନଙ୍କଦାରେ ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ଖରସ୍ରୋତା ଗୋଦାବରୀ ॥ ୧୫ ॥
ନକ୍ଷେତ୍ରବେଳବାତ୍ତ ଭୋଗ ବେଳ ପାଦର ଏ ସଙ୍ଗ ।
ବଟେଶ୍ୱରାଉଛଡ଼ା ପୁଣି ସହସ୍ରାକ୍ଷ ଯାମିନୀ କେଣ୍ଡୁରେବଳୀ ॥ ୧୬ ॥
ଚାଉଡ଼ିମାଙ୍କର ଧୂମଗିରିଖା ବଦ୍ରି ଗିରି ବୋଇବରେ ଦିଶ ।
ସେତାଳେ ଉମସ୍ତ କେଙ୍କ ନିଧୁନ ବୃନ୍ଦାଉବେଶ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ॥ ୧୭ ॥
ଏମତେ ଦର ଦିବକ ଦେବଙ୍କ ଭୈରବ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବସି ।
ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତ ବୋଉଛଣ୍ଟିବା ମନ ବେଉଁଥିରେ ଲୋଭୀ ଯୋ

ଧୂମବାଷ୍ପ ଜଳ ନୟନ ଯୁଗଳ ପୁଷ୍ପିତ ହୁଅନ୍ତେ ଉଦ୍ଧା ।
ପୋଛି ନଜତଷ୍ଟ ଲୋଚଣ ଶଙ୍କରେ ବଳାରଣ ମନେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ॥୯॥
ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବଅନ୍ତେ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗେ ଯେତେ ଦେଖିଲେ ଧରଣୀତଳ ।
ଛିଦ୍ରଛନ୍ନ ଭସ୍ମ କରିଅଛି ଏକ କାଳେ ପଣ୍ୟଜନା ପାଳ ॥୧୦॥
ଶମ୍ଭୁଦ୍ଵାରୁଁ ଧୂମ ହୋଇଣ ବାହୁଡ଼ି ଯେଉଁ ଦେଲା ଦୃଷ୍ଟି ଦେଶ ।
ତଥାପି ପ୍ରସାଦ ତାଠାରେ ନ ଦେଖି ପକ୍ଷୀ ହୋଇଲେ ହତାଶ ॥୧୧॥
"ହେ ଚନ୍ଦ୍ରଚୂଡ଼! ଶରଣାଗତର! ପତିତଜନ ଅନ୍ତର! ।
ଷଡ଼ଶ୍ୟ! ଷଡ଼ଶେଷ! ବୃଷଭବାହନ! ଦୁର୍ଗ୍ରତ ଲୟକର! ॥୧୨॥
ତେଡ଼ର ଉପସ୍ୱା ଶିବତର ତନୁ ଅଁ ମାତ୍ର ଅବଶିଷ୍ଟ ।
ଅମ୍ଭ ତଥାପି ଚନ୍ଦ୍ରଚ ଭୂମିର ପଦାବ୍ଜେ ଅଣୁ ତୋଷ! ॥୧୩॥
କପାଇଁ ତାଠାରେ ନୋହୁଛ କରୁଣା ଅଜାତ ନବ୍ୟପ୍ରଭ ।
ଦେଖାପାଉଅଛ ବୃଦ୍ଧପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ହୋଇଗଲାକି ନୋହେ? ॥୧୪॥
ଦେଖ, ତାମ୍ରଚୂଡ଼ ଗର୍ଭଗତ ଧୂମ- ପଟଳୀ ଲାଗିନଥିଲା- ।
ହୋଇଯାଏ ଦୃଷ୍ଟି ବନ୍ଦୀ ଯାଏ ଜଳ ମୋ ଉତରନ୍ତେ! ଦର୍ଶନ ॥୧୫॥
ଶୂଳ ଚର୍ମଗତମ୍ଭୁଁ ଜାଳଅଗ୍ନେ ଭେ ଉରେ ନୋହିଥଲେ ।
ସରସ୍ଵତୀ ଭାରିଣ ଲେଖିଁର ଦେବା ରାଜଦେଶ ଅବରଣ ॥୧୬॥
ଏତେବେଳେ ଦେଖ ହିମାଦ୍ରି ନନ୍ଦିନୀ ଶଙ୍କର ସହ ଧର୍ମିଣୀ ।
ଶମ୍ଭୁ ଯେଉଁ ପଙ୍କିଯେତେ ଅଷ୍ଟ ଠାଠିମାନ ଦେହିଷ ॥୧୭॥
ଶିବଙ୍କ ହୃଦୟ ବୁଝଇ ପୃଚ୍ଛର ଅଂଗନୀ ନତେଦନ୍ନ ।
ଯାତ୍ରାଧାନ ତାଁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦେଶେ ପ୍ରବେଶିଲେ ବହ୍ନିଦଗ୍ଧା ॥୧୮॥
ସନ୍ତେଥେ ମଣ୍ଡବା ପ୍ରାଣନ୍କୁ ବାହିଲେଁ ବିବ୍ୟାଦେଶ ବୃଷ ଦର ।
ଫିଟେ ଯୋଗ୍ନିର ତାଙ୍କ ପାଦତଳେ ଲୁଣ୍ଠିଲା ବାବମ୍ବାର ॥୧୯॥
ବୃଦ୍ଧାବସ ଶିବ ବଣନ୍ତି "ପ୍ରଭୁ- ଗଜାନନ! ଶୋନନୋଲଥ ।
ମାତୃଲେଣ୍ଡ ଦେବ, ଅଯତ୍ନେ ତୋପାଶେ ହୋଇଅଛୁ ଉପସ୍ଥିତ ॥୨୦॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ତାହା ଅବଶ୍ୟେ ତଦଣ୍ଡ ଗ୍ରହଣ "ସମସ୍ତ ନୈର୍ଦ୍ଧ ତଣ ।
ସଙ୍ଗରେ ନ ଦେବେ ବୈମାନିକ ସମାଜ ଦେବାପିବେ ମଦେଶାନ" ॥୮॥
ଶୁଣିଲେ ମଘବାନ "ଏହି ରେ ବନ୍ଧ ବାହାକୁ ଜେତେ ବେଳ ତେରୁ ।
ଏବେ ବନ୍ଧନ ମଚିନା- ଉତ୍ପାତ ଘୋର ମାଗି-ସନ ଅମେଘୃତେ ଦୂ" ॥୯॥
ପାଶୁଣୀ ମୂର୍ତ୍ତି ଗ ଦାନବ କଟଲଗ୍ନ ଦେଖି ମୂଳ ଦନ୍ତ ଗ୍ରାହ୍ୟା ।
କୈସେ ଲକ୍ଷ ଜର ଦେବଙ୍କ ଅଗ୍ର ଠାଣିଭ ବାହିବା ଦୁର୍ବପ୍ସା ॥୧୦॥
ଦେଖୁଁ ସେହି ପଙ୍କ ଦେବକ ଜଣିବ ଏହି ବାକ୍ୟ ବେଗ ନାଥ ।
ଅପର ଷୂଙ୍କବ ଛତ୍ର ଜେଘୋଷ ଦେଇଛାଇ ମନୋରଥ ॥୧୧॥
ତାଙ୍କ ଶିରେ ଗ୍ରୀବ ମଂଦେଶ ଉଠାଇ ଗ୍ରହେ ଅଧିପାଙ୍କୁ ।
କହୁଁରେ ରକ୍ଷ- ନାଥ! କିଏହିଁ ଭିଦ୍ରପତେ ଦେବଙ୍କୁ ॥୧୨॥
ଲୀଳା ସମରେ" ଶାଣୁଗୀ ସନ୍ଦୋଷ ହୋଇଲା ଗ୍ରହଦେଶୁର ।
ଶିବ ପଦ ଶବ ବନ୍ଦରେ ବସି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇଲେ ଅମ୍ବର ॥୧୩॥
ପୁଣ୍ୟ ଜନ ଜଣ୍ଡ୍ର ଦୃ ପୃଷ୍ଠ ଯତ୍ନେ ଚଳିଲା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପୁରର ।
"ତ୍ରିଭୁବନ ଜୟୀ ତାଳ ଅଙ୍ଗାରୁ" ହୋଇ ବନ୍ଦିମଣ୍ଡଳେ ॥୧୪॥



ତୃତୀୟ ସର୍ଗ

ରାଗ ଚକ୍ରକେଳି

ଏଥୁଅନ୍ତେ ବୃନ୍ଦାରକ-ସଂଘାତ ।
ଯାଇଥିଲେ ଯହିଁ ସ୍ୱର୍ଗନାଥ ॥ ୧ ॥
ବଜ୍ରାୟୁଧ ଶଚୀ ଦେବୀ କୋବଟରେ ।
ବସିଛନ୍ତି ସିଂହାସନ ଉପରେ ॥ ୨ ॥
ବାଦ୍ୟ ବଜାନ୍ତି ଅଷ୍ଟାନେ ତୁମ୍ବୁରୁ ।
ବସିଛନ୍ତି ସବେଧ ସୁର-ଗୁରୁ ॥ ୩ ॥
ରମ୍ଭା ଉର୍ବଶୀ ମେନକା ପ୍ରମୁଖେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ତବ ଦେବ ଗୁରୁ ବାଚସ୍ପତି ସଙ୍ଗେ ॥ ୪ ॥
ଦେଖି ବୁଧେ କେ ନମସ୍କାର ।
ଭଣିଲେ "ଦେବରାଜ ପୁରନ୍ଦର! ॥ ୫ ॥
ତ୍ରୈଲୋକ୍ୟର ପତି ତୁମ୍ଭେ ନାଥ ।
ଥାଉ ଯତ୍ନେ ହୋଇଛି ଅରକ୍ଷିତ ॥ ୬ ॥
ଏବେ ଅମ୍ଭ ଭୟ ଅଖଣ୍ଡ ।
ଶତ୍ରୁ ହୋଇଛନ୍ତି ଅସୁର ପ୍ରବଳ" ॥ ୭ ॥
ଏତେ ଦେବ ଶୁଣି ଶକ୍ର ବଚନ ।
ଅରବିନ୍ଦେ ଗଲେ ସର୍ବେ ଶରଣ ॥ ୮ ॥
ଦେଖି ପ୍ରେମମଗ୍ନା ନାଥ ଏହେଉ ।
"ତ ହାଟୋକୁ ପାଉଲେ ହେଲି, ॥ ୯ ॥
ତଏ ଭୂମ୍ଭର ଶତ୍ରୁତା ଚରଣ ।
ବଳ ନଜାଣି ମୋର ଦାରୁଣ? ॥ ୧୦ ॥
ତସ୍କେମା ସଂଶୟ ଦୂର କରଅ ।
ସପକ୍ଷୁ ବଧ୍ୱଂସିବ ନିଶ୍ଚୟ" ॥ ୧୧ ॥
ଶ୍ରୀ ବଦନୁ ଶୁଣିଏ ପରସ୍ପ ।
ବ୍ୟାହାରକୁ ସମସ୍ତ ଅଦିତେୟ ॥ ୧୨ ॥
ଛଡି ପ୍ରଣତ କରଣ୍ଡାଜ ଭୟ ।
ହୋଇବଲନ୍ତି "ହେଦେବ ମାଧବ! ॥ ୧୩
ବଧାଗୋବ ପୌଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡପ- କୃତ ।
ନାମ ଧାରାବ ଅନନ୍ତ ବିଖ୍ୟାତ ॥ ୧୪ ॥
ସେବକଙ୍କ ଶ୍ରମଟେ ସ୍ୱତୋର ।
ଜଗତଇ ରୋଷିଲ ସ୍ୱରହର ॥ ୧୫ ॥
ସୁର ତସ୍ମ ବର ମାଗି ଯେତିଲ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦୁର୍ବଳଙ୍କୁ ଗାଭି ଜଣେ ରଖିଲା ॥୧୬॥
ଏବେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ସୁର ପୁନ୍ଜ ଜନ୍ମ ।
ତାର ସମରେ ନୃପେ ପଞ୍ଚାନ୍ତ ॥୧୭॥
ଏବେ ଉଦ୍ଧ ଲଦ୍ଧ ସୁର ସଙ୍ଗରେ ।
ଯାଇ ମିଳିଲା ପ୍ରଶିଷ୍ୟ ଶରେ ॥୧୮॥
ବସ୍ତିଲବେ "ଷଷ୍ଟାନ୍ନ ଇଣ୍ଡିଭ ।
ଅସୁଅଛନ୍ତି ମୋପେ ଶଙ୍କପୁର" ॥୧୯॥
ତାହା ଶୁଣି ସମ୍ମୁଖେ ସକଳ ।
ଦେବେ ଅଚ୍ଛେ ଚଳାଇ ଅଖଣ୍ଡଳ ॥୨୦॥
ଭାର ଅଗମ ପନ୍ଥା ଅନୁସରି ।
ଯାଇ ମିଳିଲେ ଉପାସ୍ନା ଧରି ॥୨୧॥
ରକ୍ଷ ନିବନ୍ଧ- ନାସ୍ତିକ ପାଟରେ ।
ଯାଇଁ ପଦ୍ମମଧ୍ୟରେ ଚେଇଁଲେ ॥୨୨॥
ସଙ୍ଗେ ନିଜ ନିଜ ରୂପ ଯୌବନ ।
ସମର୍ପିଲେ ଯାଇ ପାଦେ ବନ୍ଦନ ॥୨୩॥
ଦେଖି ସୁରଙ୍କୁ ଅମର ଇଶ୍ୱର ।
ବୋଲେ ଗୃହଦେ ବିଦଗ୍ଧନଗର ॥୨୪॥
ଦେଖିବା ସେତେମନ୍ତ ମନୋହର ।
ଯାହା ପ୍ରଶଂସନ୍ତି ନର ଲୋକର ॥୨୫॥
ଏତେବନ୍ଧ ଅଦିତେୟ ନୃପତ ।
ହୋଇ ଡମଳ ଧରି ରକ୍ଷପତ ॥୨୬॥
ଚଳି ହୋଇଲା ପୁଣି ଅଗ୍ରସାର ।
ସଚ୍ଛେ ଶମ୍ପିଲେ ବୈଭବ ନିକର ॥୨୭॥
ଯାଇ ପ୍ରବେଶି ସୁନାଶୀର ପୁରେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ବସିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସିଂହାସନରେ ॥ ୨୮ ॥
ଗଲେ ଅସ୍ଥାନ ତଳି ପୁରୁହୂତ ।
ଉପବେଶିଣ ସୁରଙ୍କ ସମେତ ॥ ୨୯ ॥
ଅଦେଖିଲେ ଅପ୍ସରା ନୃତ୍ୟ ପାଇଁ ।
ଏଣେ ସଂଗୀତ ସ୍ୱର ଲୟ ସାଇଁ ॥ ୩୦ ॥
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଛନ୍ଦି ସେହି ସମସ୍ତ ।
ଅପସରା ନର୍ତ୍ତନ ଯଥା ଉଚିତ ॥ ୩୧ ॥
ଗାନ ବାଜଣା ହେଲା ଅପ୍ରମିତ ।
ତହିଁ ସଙ୍ଗୀତ ଅନ୍ତ ତଥତ ॥ ୩୨ ॥
ସେଣେ ଭାରତରୁ କୋହିଲା ଘୋଷ ।
ନୃତ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରବୋଲ ହେଲା ଅଦେଶ ॥ ୩୩
ଅପ୍ସରାମାନେ ବଢ଼ାଇଲେ ଲାସ୍ୟ ।
ଏଥି ଅନ୍ତେ ତହିଁ ନୈବେଦ୍ୟ ଭକ୍ଷ ॥ ୩୪
ଦେଖିବାକୁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଅମୃତନ ।
ଏଣୁ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଅଭ୍ରମୁ-ରମଣ ॥ ୩୫ ॥
ପାରିଜାତକ ଉଚ୍ଚୈଶ୍ରବା ହସ୍ତୀ ।
ଶଚୀ ପ୍ରମୁଖଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗେ ଅଣାଅ ॥ ୩୬ ॥
ଆଜ୍ଞା ଶୁଣି ଦ୍ୟେଷ୍ଟ ଦେବ ଦୂତର ।
ମନେ ପାଇଲା ଅନିଷ୍ଟ ସଂଚିବ ॥ ୩୭ ॥
ମାଳ ବାରମ୍ବାର ରକ୍ଷ ଅଦେଶ ।
ଶୁଣି ଶଙ୍କିତ ଉଡ଼ିଲା ପାବକ ॥ ୩୮ ॥
ପ୍ରାଣଦତ୍ତି ଅଣାଇଲେ ସେଠାକୁ ।
ଗଜ ଘୋଟକ ଶଚୀ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ ॥ ୩୯ ॥
ନିରେଖିଲେ ପୁଲୋମଜା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

କାମାଗ୍ନିରେ ବୃତ୍ତିଙ୍କ ଛାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ।।୪୦।।
ଯେବେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଏରମଣୀ ବଶ ।
ଅମଙ୍ଗଳଷ୍ଟ ତୂଲ ଅଳଙ୍କାର ।। ୪୧ ।।
ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣେ ହୋଇଛ ଯୁକ୍ତ ।
ଏହିମାତ୍ର ସ୍ତ୍ରୀନାଶୀର ମହତ୍ୱ ।। ୪୨ ।।
ଶଙ୍କ ସଂପଦ ମଧ୍ୟେ ଏହିସାର ।
ଏହିନାରୀଙ୍କ ଦଶଲେ ଶଙ୍କର ।। ୪୩ ।।
ଗଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ହୋଇଯିବ ବଶ୍ୟତ ।
ଏହାବିନୁ କି ବିଭ ଅଃଷାରତ ।। ୪୪ ।।
ଏଣୁ ଏହାକୁ ହୃଦ ଦେନିଯିବ ।
ବଳାତ୍କାରେ ରମଣୀ ମୁଁ ହରିବ ।। ୪୫ ।।
ଯଦି ସକଳ ଅଦିରଂ କୁମର ।
ମୋର ସଂଗତେ କରିବେ ସମର ।।୪୬।।
ସମ ନୋହିବେ ଈଶ୍ୱର ଉପଦେଶ ।
ସର୍ବ ବିରୁଧ କରିବ ବିନାଶ ।। ୪୭ ।।
ସ୍ୱର୍ଗ ପୁରେ କଶ୍ୟପ ନୃପାଇଁ ।
ମୋର ବାନ୍ଧବ ଜନଙ୍କୁ ଦ୍ରବାଇ ।। ୪୮ ।।
ତେବେ ନାଚଦେଶ ମୋର ଅଧୀନ ।
ଦେବ ଶତ୍ରୁର ଷକ୍ଷପ-ଗୁଞ୍ଜନ ।। ୪୯ ।।
ସର୍ବ ଦୈବତ ଗଣ ସମକ୍ଷରେ ।
ଶଚୀ ହରଣ ତଳ୍ପ ବଳାତ୍କାରେ ।। ୫୦ ।।
ତାହା ଦେଖି ସକଳ ଦେବଗଣ ।
ଶୋକ କରନ୍ତେ ଅରନ୍ତିଲେ ରଣ ।। ୫୧ ।।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚତୁର୍ଥ ସର୍ଗ

ରାଗ—ଘଣ୍ଟାରବ

ଛନ୍ଦର ଗନ୍ଧ ନାଦୃତ ଅପେକ୍ଷି ଶଚୀ କାମୁକ ।
ଚୁମ୍ବନ୍ତ ପଦ୍ମିନୀ ପୂର୍ବ ନଦର ତଦମ୍ବ ନଭପାଳନଙ୍କ । ୧ ।
ଅଂଶୁରଶ୍ମି ଗଞ୍ଜନ ଯବେ କଲେନ୍ତେ ଗମନ ।
କମ୍ପନ୍ତ ଭୂମଣ୍ଡ ହୋଇ ସେଷରେ ହସ୍ତିବର ଅପେକ୍ଷିଣ । ୨ ।
ଗଜଜନର ତରମ ରକ୍ଷାପାଇଁ ଶୀଘ୍ରଗମ ।
ଅନୁସରିଲେ ସେ ହୋଇବଣେଷଜ ସେଣ୍ଡ ରତ୍ନଗଜପଲାୟ । ୩ ।
କୃଶାନୁ ମରୁତାନ୍ତର ବର୍ଣ୍ଣ ଧବଳ ମୁଣ୍ଡ ।
ବିକ୍ରମୀ ଘୋଡ଼ାଇଲେ ଯେ ଘୋଡ଼ାଶ୍ୱାସ୍ଥେ ଦିଶନ୍ତି ଘୃତ ଅମୋଘ । ୪ ।
ସେଯାତ୍ରା ବାହନ ମାନ ଅପେକ୍ଷି ପଙ୍କୋଦ୍ଗମନ ।
ଦୈତ୍ୟବର୍ଗ ଗେଧରଲେ ଅଜଲମ୍ବେ ଟଘନପଙ୍କେ ସୁପ୍ତସୈନ୍ୟ । ୫ ।
ପ୍ରଭାତର ସ୍ୱେଶବନ୍ଦୀ ଘେଷେ "ରେପାମର ! ବାଇ ।
ହୋଇଲ ତ୍ରେବେ ନକାଣ୍ଡର ମଟେ ? ମୁଁ ବନଦନ୍ତା ଅଟଇ । ୬ ।
ତରମୁଁ ଘୋଡ଼ା ସମର ପୂର୍ବ ବୃତ ନାମାମୃତ ।
ନକାଶିତୁଏନ୍ତି ପତ୍ର ଶିଖାମଣି ଦମ୍ଭୋଳରେ ରେଦୁର୍ଲଭ ! । ୭ ।
ଘଡ଼ାହୁଁ ମୋଅଙ୍କୁ ଯିବୁ ବେଢ଼ି ଠାକୁରବା ଲୁଚିବୁ ।
ତ୍ରିଭୁବନ ଜନ ରକ୍ଷାକଲେ ହେଟଲ ନୃପଜ ବନାଙ୍କ ଦେବୁ । ୮ ।
ଚୋରପିଣ୍ଡିତ ଶୋଣିତ ଉଷ୍ଣିଣ ଅଦ୍ଭବଧିତ ।
ପଡ଼ିଛ ହେବେ ଗୃଧ୍ର କାକପଦ ଶୁଣିଥ ଅନ୍ୟଦିତ୍ୟନାଥ । ୯ ।
ଜବନଟେର ଅଧାଶ୍ୱଲେ ଚେତଏ ଦୂର୍ବକି ଉଟଲ ।
ଶରଣ ପଦମୋ ଚରଣ କମଳେ ବିନଘୁଦେରୁ ଟ-ାସ୍ତିଂଲ । ୧୦ ।
ଏଭେବନ୍ଦୀ ଝଙ୍କରର ଅର୍ଦ୍ଧ ଚନ୍ଦ୍ରାତାର ଶର ।
ଲକ୍ଷିୟସେ ବକ୍ଷପ ଦୃଢ଼ସ୍ତ ହେଣବୁ ହୃଦିଜ କଲେ ପ୍ରହାର । ୧୧ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଖିଲି ଏବେ ଅଦ୍ଭୁତ   ବସି ମନେ ବଢ଼ଗର୍ବ ।
ତ୍ରିପୁରାରି ଦେବ ନେହୁଦିପଦାଇଲ ଯାତ୍ରାଧାନ ସ୍ୱର୍ଗ ବେଗ । ୧୨ ।
ଲଜ୍ଜାରୁ ବ୍ୟର୍ଥ ଦେଖୁଛ   ବାନ୍ଧବ୍ୟ ସାମ୍ପ୍ରତ ଯୋଗି ।
ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସୁଖ ବର ଗଗନରେ ମୂର୍ତ୍ତିଲେ ଲକ୍ଷଣ ଲଭିଦ୍ୟ । ୧୩ ।
ଘୋର ପ୍ରବୃତ୍ତିକ ଶକ୍ତି   ଅଗତ ଭାଷି ଅପୂର୍ବ ।
ପାଞ୍ଚାଶ ମନାସି ପଦ୍ମିଣ ଗାଧିତ ଦେଖି ଯୋଗିନ୍ଦ୍ର ଗର୍ବର । ୧୪ ।
ନିଜ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ମରୁଭ   ବାଣତ୍ର ଦେଖ ଶାନ୍ତସ୍ତୁ ।
ଅପୂର୍ବ ଦେଶର ବୃପତ୍ର ଧରଣି ଦେଖିକଲେ ସ୍ୱଦେହାଥ । ୧୫ ।
ଚରିତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞ ମାଇ   ପଦ୍ମଗ ଶଭ ଗମ୍ଭୀର ।
ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ଅବଶିଷ୍ଟବରେ ଶଚଦୋହିଁ ଧରିଣ ବଟେଲେ ବଳାଇ । ୧୬ ।
ଏବ ଦେଖ ବକ୍ରଭୂଷଣେ   ଅପି ଗଣେ ନିଷ୍ଠବଲେ ।
ଯେଯାବାଥାପ୍ର ଦୃଷ୍ଟମହାଲ ବରେବେଦିଭାବରୁ ଅଣିପରିଜିବେ । ୧୭ ।
ସର୍ବ ଦେବଙ୍କ ପ୍ରଭୃତ   ଦେଖତ ଅପ୍ରୁ ସଂସାର ।
ବାଣ୍ଡ ଦାନବର ଦଣ୍ଡେବରେ ଶଚେନ ମାଦ୍ରବ ନୋହିଲ୍ଲସତ । ୧୮ ।
ସର୍ବ ଜଗତ ଅଧର   ଅଟକ୍ରିୟେ ଜମାବର ।
ଦେଶଙ୍କରବର ଅଟଦଣ୍ଡ ଦପାଇ ବଅର୍ଥ-ଦବ ବଶ୍ୱର । ୧୯ ।
ସେତାଲେ ଗଲଦ ନାଥ   ଅଙ୍ଗଳ ମୁଲରେ ସ୍ତୁତି ।
ଦଣ୍ଡଧ୍ୟତ ପାଶ ଭଣନ୍ତି ଗାହ୍ୟାତ୍ର ଅଣେରଦ୍ଧ ମୋପ୍ରବଭ । ୨୦ ।
ନର ଅପୂର୍ବ ସୁଧାଣ   ଲେଦତେଲ ମୋ ଏହପାଗ ।
ଅଟଇ ଅପ୍ରଣଦତ ଶକ୍ତିମନ୍ତ୍ର ଏଣୁ ଟଚେ ଦେବ ସ୍ତୁତି । ୨୧ ।
ଯାଇ ବନ୍ଦ୍ରିକା ନାପୃକ   ଯେଯଣ ପୂଜା ଗିଳତ ।
ସେପ୍ରବଲ୍ଲମଜାବ ଥମ୍ଭ ସମଯରେ ଦଯ୍ୟମେଲୁ ଅଙ୍ଗବେବ । ୨୨ ।
ଏଣେହେ ପାତ୍ରଧାନ   ଲକ୍ଷିୟ ପ୍ରାଣଦ୍ର ହୋଟେନ ।
ଦଦେଲେ ବୈଦୂର୍ଥ୍ୟ ଦଳେଲ ସେପତ୍ରୁ ଖ୍ରିଶି ବୈରିଦ୍ୟ ଶପସର । ୨୩ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଏହା ଦେଖିଣ ଧାଇଁ　　ଅଗ୍ରୁଆରେ ଭଡ଼ବାଉ ।
ସବାରୁ ଭାଅଙ୍କେ ଦେବପ୍ରହାରନେ ଚନ୍ଦ୍ରହିନ୍ଦାବର୍ଷରେଖ ।୨୪
ସେହା ପ୍ରହାରରୁ ଭାଙ୍ଗି　　ତାର ରକ୍ତ ନେଇ ବେନି ।
ସ୍ଫଟିକ ପୃଷ୍ଠରୁ ଚାଳି ସୁରଙ୍ଗର ସଙ୍ଗ ସମ୍ମୁଖେ ରହି ।୨୫।
“ଦୁରାଚାର ! ସନ୍ଧ ମୋହର” ଅନେକ ହାଣିଲେ ଖଡ଼୍ଗ ।
ମୁହଁରେ ବଜ୍ରନେ ଦୁରାଚାର ପଡ଼ିଲେ ଦୋରବଳ ଉଚ୍ଚ ।୨୬।
ସେ ଘାତେ ଦ୍ରବୀଭୂତ　　ଲା ମୂର୍ଚ୍ଛାରୁ ଉଠି ଶୀଘ୍ର ।
ଯୋଡ଼ିଲେ ବହୁଧନ ଉପରେ, ଚାହିଁ ଶ୍ରୀବଦନ ମୁଦିଲେ ଶାସ୍ତ୍ର ।୨୭।
ଦେଇ ଅସ୍ତ୍ର ଅଧିକାର ଲେ　　ଅସ୍ତ୍ର ଦୈତ୍ୟ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ ।
ବାଜିଗଲା ଦେଖ ସେତେଣେ ଅଭିରୂପ୍ତ ନବପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳନ ଦେବାଳେ ।୨୮
ଅନେମାଧରର ପ୍ରହାର　　ଅନେକ ଜର୍ଜରିତ ସଂହାର ।
ବଜ୍ରେଶ୍ୱର ଦେହେ ଭାତ ଜବଭର ବଧ ଆଜ୍ଞାର ବଢ଼ିଯାଉ ।୨୯।
ବଂଶ ଘାତି ଶର ଦିନି-　　ପୂର୍ବ ବଳାଶନ ଚକ୍ର ।
ଭ୍ରମ ଭାନ୍ତ୍ର ବକ୍ଷ୍ୟ ଦୋଉ ବାଜିଲା ତୁଣିଭା ଦଶାଦ ଖଡ଼୍ଗ ।୩୦।
ଚନ୍ଦ୍ର ସବ ଅପୂର　　ଗନ୍ଧବେ ମୋଦନ କ୍ଷତ ।
ଶତ୍ରୁଗଣେ ହାଣି ମୁକ୍ତନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ସବେ ଲଭିଲେ ଶୂଳ ।୩୧।
ଉଠି ଶଚୀଙ୍କୁ ସେ ନେଇ　　ସଖୀ ତ୍ରୟ ଧ୍ୱଂସପାଇ ।
ପାତାଳ ନଗରେ ରହିଲା ସେ ପରେ ସେପରି ନାଶନ ପାଇଁ ।୩୨।
ସେତେଣେ ବହୁକ୍ଷଣପରେ　　ଉଠି ଦେଖି ସକଳେ ।
ଦେଖିଲେ ଦାନବ ଅଧମ ଶଚୀଙ୍କୁ ହରି ନେଇଗଲାବଳେ ।୩୩।
ନିରୁପାୟ ହୋଇ ତହିଁ　　ଦୁଷ୍ଟ ବଧ୍ୟ ପାଇଁ ।
“ଶୁକ୍ରଦେବ ! ଧାଡ଼ାଅନେକ ଜଣାଇ ବାହୁଃଖରୁ ଅମୃତ ପାଇ”।୩୪

—/////○/////—

Digitized by srujanika@gmail.com

॥ ଦଶମ ସର୍ଗ ॥

ସ୍ତବ — ବଳଦେବଂଙ୍କ ଦେବତ୍ୱ

ଏଥିଅନ୍ତରେ ବିଶାଳ ବକ୍ଷ ଚଳାଇ ପୂରତରେ ଶ୍ରୀବଳଭଦ୍ର ।
ସହିଁ କମଳାସନ ବ୍ରହ୍ମନିବାସ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ସଙ୍ଗ ମୋଟେ ଓହ୍ଲାଇଲେ
।୧। ଯାହାର ସତ୍ୟ ସ୍ୱରୂପେ ଲୋକ ନିବେଦିତ ଜେଯାଗ ଜୟଶ୍ରୀରେ
ବୋଲ ପ୍ରବନ୍ଧ । ଦେଖିଲେ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ସର୍ବନିଗମ ଧାତୃଗଂସ୍ତୁ-
ତେ ଛନ୍ଦିଲକ୍ଷଣକ୍ର ।୨। ସନକାଦି ସୁରର୍ଷି ବାର ବେଷ୍ଟିତବ୍ରହ୍ମ-
ର୍ଷି ଦେବ ମଧ୍ୟା ସତେ ଗନ୍ଧର୍ବ । ଖଟେଣବୃନ୍ଦର ତାଙ୍କ ପଦ୍ମେ
ସ୍ଥିତର ଅଞ୍ଜଳିକଣ୍ଠି ନିଜର ଶୀର୍ଷରେ ।୩। ବିସ୍ମୃତିପୂର୍ଣ୍ଣ ବଣ୍ଟବତ
ପ୍ରଣାମ । ପ୍ରବରେତ ବୋଳଭକ୍ତ ତଦେଲବଚନ । ନମସ୍ତୁ ଦୂତ-
ଭୁଜ ସ୍ୱିକରତ ! । ନମସ୍ତେ ଜଗତ୍ପତି ! ଶ୍ରୁତି ଗାନ୍ଧର ।୪
ନାମଟେ ଚଣ୍ଡଚରସ୍ୱଳ ନିଖିଳ- । ପ୍ରମସ୍ତ ସର୍ବେକ୍ରିୟା ବିଶ୍ୱରପେଣ-
ଲ ! । ବଂଶବାଦନ ! ଦେବ ! ଜଗନ୍ନମୁଖ ! । ଉମଭଦ୍ର !
ଯଦେବ ଶର୍ମଦାତୃତ ! ।୫। ପ୍ରଭବଗ୍ରଦି ବୃନ୍ଦାଭତ ସକଳ ।
ନାଭୁକ୍ତିର ପାଦ-କମଳ-ମୂଳ । ବଳଅମୃତହଂସ, ଦେବିସରପ୍ସ, ।
ପ୍ରବାଳ ଦେବଏବେ ସଯନଭ୍ରଷ୍ଟ ।୬। ଅନ ନାମା ଏତକ୍ରବ୍ୟଂ
ଅସୀନ- । ଅଧିପତେପ ବିଷ୍ଣୁଦଣ୍ଡ ଗଧନ । ପାଇଛ ବଭକ୍ତଭକ୍ତ-
ର ବାଜସ୍ୱ । ସଙ୍ଗରେଚର ଅଗ୍ନି ସର୍ବ ମୂଳମୋହ ।୭। ଦକ୍ଷ-
ଣବିଲ୍ଲ କବିର ଜଗତ୍ ଶିକ୍ଷ । ନମ୍ରତ ସୁଦେବଙ୍କ ଧାମ-ଜାଣ୍ଡ ।
ଦେଖୁ ଦାତତରଯମି ଜମୃତଭଣ- । କେମଳଯତଗ ଏବେ ଗଳୁ
ଶରଣ ।୮। ପ୍ରଲୋମ ଦୁହିତାଙ୍କ ସଙ୍ଗବୃଦ୍ଧିଂସ । ଯତାରେ ହିବ
ଭଅଙ୍କର ବଟେନ୍ଦ୍ର” । ଗୁପ୍ତିତଭାଗେ ଦୋଇ ତତ୍ତ୍ୱଂକନ । ବକ-
ନ୍ତି “ସର୍ବ ଦେବେ ! ମୋବାଣୀ ଶୁଣ ।୯। ତାଙ୍କୁ ନହୁଣଯି
ପାତଶାସନ । ଯେଉଁ ପବନସ୍ୱରୂ ଜଲ ଅର୍ଜ୍ଜନ । ତାହାରସଙ୍ଗ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଅସିଫଳିକା ଏବେ । ନାହାକେଡ଼ାଙ୍କି ନୃସିଂହରୂପେ ଭେଇବେ ।୧୦।
ଗୁରୁଜନଙ୍କ ଅବହେଳା କରିଣ । ଭାଇଦେବାଇ ଅଛନ୍ତି ଅଭରଣ-
ଭାଣ । ଘନ୍ତନୀଙ୍କୁ ନେଇ ଭଣିବାକୁ । ଜାଣଙ୍କ ଦେବେ !
ହେମ୍ ? ଜୋଣପାର୍ଶି ?" ।୧୧। ଶୁଣି ଅଦିତି ପୁଣେ ଭଣନ୍ତି
"ଧାଭଃ । । ନଜାଣ୍ଡଚାହିଁ ଭଣିଅଛି ବେଦିଶବ୍ଦ" । ଶୁଦ୍ଧେ
ଶତ୍ରାବାଳ୍ୟାଦିକୁ ଗଙ୍ଗଡେ । ସେନିତଦଁ ରଚିଲେ ବିଶ୍ୱପୂରଟଦ ।୧୨
ଯଦିଁ ଶଫ୍ନ ଦିଶିଲେ ମୂର୍ଭ୍ୟ । ଯାହାଙ୍କ ଅବଧାନ ତୈଷ୍ୟ- ଅ-
ଇଣ । ସେଣାର-ପାଗୁବାସ ଷ୍ଟବରେ ମିଳି । ସ୍ତୁବଲେ ଶ୍ରୀ-
ଧରଙ୍କୁ ସର୍ବେଶ୍ୱର ।୧୩। "ଦେବନାରାୟଣ! କଉଷ୍ଠବ ମୃଗଷ୍ଟ!
ବନମାଳୀ ! ଯଗ୍ୟବରଣ ! । ଦେବାସ୍ୱଦେବ ! ସର୍ବଜ୍ଞନ
ମହିବ ! । କୌସ୍ତୁଭ ଶୋଭା ! ଶିଷ୍ଟବମ୍ପ ଚକ୍ରଧ ! ।୧୪ ।
ଦେଅଦିଦନ ! ଦକ୍ଷଜର ଶରଣ୍ୟ ! । ମଙ୍ଗଳମୟ ! ସର୍ବଦେବ
ଦେଷଣ୍ୟ ! । ଦେବଜନ୍ମ ! ଅନାଦି ! ଅନନ୍ତଶାୟୀ ! । ହିରଣ୍ୟ-
ଦ୍ବିଦଳା ! ପିଷ୍ଟୁପଣାଇଁ ! ।୧୫। ଶାରଙ୍ଗଧର ! ଜମୁନଦା-
ଭଦର ! । ତଃଶୋଭିଭ ବମ୍ପତି ଶମ୍ଭୁ !। ପ୍ରଥ୍ୟଗ ଜଳ-
ଧର ଅଦିତମୂର୍ତ୍ତି ! । ଚୋମାଳିଳ ପଦୋ-ଭୂଷାଟେଳ୍କ ନତି ।୧୬
ଶବିଦ୍ରୁଷ୍ଟି ଦାମ୍ଭଖ ସର୍ବଦେବିରତ । ଅମ୍ଭେ ଧରଣ ଗଲୁଁ ଦ ବା-
ଣୀଡାନ୍ତ ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ପଗଦ୍ଭବ ସଙ୍କଟେ ଇ । ଅକାଡନମାଯା-
ଲୁଧା ନକିପାଇଁ ।୧୭। କଲ୍ପ ମହେବ ପନ୍ନୀ ରଟିବ ହେଣ ।
ଏ.ର ବପର୍ଭୁଁ ଭଗଟହ ନାସନ୍ଧ୍ଣ ! । କେତେ ଅପନ୍ଥିଁ କୃଷ୍ଣ-
ର ଦେହର ! । ଏବାଘ ଜଳଶେଲେ ଗଳୁଁ ଶିଷର? ।୧୮।
ଏଅନ୍ତ ବିଭୂଜ ମହିମପରା । ଯଗ୍ୟେଣ୍ଟି ଦେବା ବାଇଜାଣି ବା-
ପବ । ଗିର୍ବାଣ ବୃନ୍ଦଙ୍କର ଅଗ୍ରଭାଗରେ । ପ୍ରବଟେ ପ୍ରାଦୁର୍ଭବ
ହେଲେ ଶ୍ରୀହରି ।୧୯। ବୋଲନ୍ତି "ପ୍ରଭୁ" କେତେ ! ଦେଖି-

Digitized by srujanika@gmail.com

ଚଳିଲ ? । ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ଭଗବନ୍ତିଲ ? । ତତକ୍ଷଣ
ନାରେ ସୈନ୍ୟ ସିଦ୍ଧ । ଅନନ୍ତ ଶତ୍ରୁଙ୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଦ୍ରିତ ।୨୦
ଧର୍ମ୍ମବ୍ରତରୁ କେବେ ହେଲେ ନ ମୋର । ସୁଖ ସମ୍ପଦ ନ-
ଜନାମି ନିକର । ଏଣୁ ମୋ ଗାତ୍ରଦେଶ ପରମେୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।୨୧।
ଚିଆଡେ ନେବ ଯୁଦ୍ଧ ଗଦାଦ୍ୱୈତ । ଅଦ୍ଭୁତ ଦଣ୍ଡ ସର୍ବସ୍ୱ
ନିକର । ସଂଗ୍ରହ କୋଟି ବର୍ଦ୍ଧମାନ ସକଳ । ମନ୍ତ୍ରଯୋ-
ଗି ବେନିପାଣି ଚମକ । ତତକ୍ଷ ଦବକଟ ଦୋଷ ବଢ଼ଇ ।୨୨।
"ଅଭିମାନୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଯଜ୍ଞ ଈଶ୍ୱର । ଦଇବରେ ଦୁର୍ବାର ଅସୁ-
ରଭ । ତଣ୍ଡ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ସମରସ୍ତବେ । ଇଚ୍ଛା ଦଉନେଲ୍ଲ
ବିକ୍ରମ ବଟେ ।୨୩। ଯାଉଛ ତାହାଙ୍କର ଭକ୍ତବତ୍ସଳ ! । ତ-
ତିଲୁ ତୁମ୍ଭ ଯତେ ଦେଖିଦିଅନ୍ତୁ ! । ବୃତ୍ତେନ୍ଦ୍ରନାମ ଗବତିଲା ହେଉ
ବଦିତ । ତୁମ୍ଭର ଅଟଇସିନା ଅମୃତଭକ୍ତ" ।୨୪। ସୁରବ୍ୟା-
ହାରପୂର୍ଣ୍ଣ ତମଙ୍କାବର । ଯାଉଛ ଏହିକ୍ଷଣି ତକ୍ଷ ଶଙ୍କର । ତା-
ଣିଦ ସେହି ଦୁଷ୍ଟ ବନ୍ଦ୍ରଜପତି । ଛଡ଼ାଇଅଣିବାକୁ ମହେନ୍ଦ୍ରବଶ ।୨୫।
ଯାଅନ୍ତୁ ହେବେ ! ତୁମ୍ଭେ ଏଥି ତପନେ" । ଏତେ ଶୁଣି ଶ୍ରୀ-
ହରି ଅନ୍ତରହେଲେ । ସଂଗ ଦେବକୁଳ ବର୍ଗରୁ ଅସିଲେ ।
ସେଯାହା ନଗରରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ।୨୬। ଏଥନ୍ତେ ଭଗବା-
ନ ଭକ୍ତାଧୀନ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସ୍ୱାମୀ ଦେବ ରମାରମଣ । ଶକ୍ତି
ପଢି ପୃଷ୍ଠଦେଶ ଅସୀନ । ହୋଇ ଗଦାଇ ଶମ୍ଭୁ ଧାଇ ତଣ୍ଡ
।୨୭। ଚଳିଲେ ରଙ୍ଗଜ ନାଶମନାସି । ମିଳିଲେ ଯାଇ ତୁ-
ଷେ ତରୁଣାଗ୍ନିଶି । ଜାଣିଲେ ଦୈତ୍ୟଅଛ ଅତିଧାବୁଦଳେ । ଶ-
ଚୀ ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱଂସ କରିବା ମନେ ।୨୮। ଅବଳମ୍ବ ପାବନ ବା-
ଣ ସଳଖି । ସଙ୍ଗ ପଟ୍ଟରେ ବିଷ୍ଣୁ ଦେଇଣ ଯୋଖି । ବଳମାର୍ଗେ
ମୋଚନ ତଳିଗଲେ । ଅସୁରଙ୍କ ଈଶ୍ୱର ମଦ ବଳେ ।୨୯।

Digitized by srujanika@gmail.com

ନଭମାର୍ଗେଣ ଅଶେଷ କଣ୍ଟକଜାଳା । ଜଳାଇ ନଳବର୍ମେ ଗମ-
ନକଲ । ଲାଗିଲ ଜ୍ୱାଳା ପୃଷ୍ଠ ଦେବଶତ୍ରୁଙ୍କର । ତଣ୍ଡିବୁଲଇ
ଦେଖେ, ଘୋର ସମରେ । ୩୦ । ପାବକ ଅସ୍ତ୍ରରୁ ଶୂପିରଦେ-
ଘ । ବାରୁଣାସ୍ତ୍ର ବିନ୍ଧିଲ ଦନାଶଗଣଙ୍କ । ବରୁଣ ପାଦ୍ମରକୁ
ବାଉ ଗରଣ । ଝାଞ୍ଜିଲ ଉଗ୍ରଳ ପାବକ ଶିଖି । ୩୧ । ଦା-
ନୋଙ୍କ ବକ୍ଷଚକ୍ର ଜାଳି ବିପ୍ର । ଦାନବ ଦଳଗର୍ବ ହୋଇନ-
ର୍ଦ୍ଦ୍ର । କେଥପି ଉଦ୍ଭଟ୍ଟନେ୍ୟ ପାବକସ୍ତର । ନମାଣେ ଲୁଦେଖି
ଗଡିଲ ଉଗ୍ରପ୍ରହାର । ୩୨ । ଦେଖିବ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଭୁବନ ।
ଏତେଣି ଶତ୍ରୁର ଦଳ ବହିର୍ଗମନ । ଦେଖିଲ ଶିଳଦ୍ୱାରେ, ପାତ-
ଦମନ । ଶ୍ରୀବତ୍ସାଙ୍କ ହୋଇଛି ବାମମଣ୍ଡନ । ୩୩ । ବଢେ଼
ଦର୍ମ୍ମ ଗଦାକ୍ ପଦ୍ମକୁ ଧରି— । ଅତ୍ରଣ୍ଡ, ନେତ୍ର ଘନଶ୍ୟାମ ସାଧୁ-
ର୍ଯ୍ୟ । ନେତ୍ରି ଚନ୍ଦ୍ରିଲ ଏଣ୍ଟି କମଳାବର । ଏହାଗତେ ବୃଷବ
ଏବେ ସମର । ୩୪ । ଏପେଷ୍ଟବ ଦନୁଜପତି ଉହର । "ବାନ୍ଧୁ
ମୃକ୍ଷପେତା ଅସ୍ତ୍ରେଧାନ୍" । ଏହାଧନ୍ତି ଚାହେଁ ବକ୍ଷ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ରେ ଧ-
ର୍ଲି, ଧରନ୍ତ୍ର ଦାଙ୍କୁ, ହୁକୁ ମପାଦେ । ୩୫ । ଫିଙ୍ଗାନ୍ତିଦଳେ,
ଦଇଗ୍ରହ ଖଣ୍ଡେ ଦୂରେ । ପଡ଼ି ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଉଠିଲ୍ଲାପରେ ।
ବସ୍ତ୍ରୁଙ୍କ ପୂଜାରେ ମିଳ ଦେଖିଣ । ଦନୁଜ କଲ୍ପତାଙ୍କ ଛଳନ୍ଦ୍ରର
ଦ । ୩୬ । ଦେବପରମ ପୁରୁଷ ! ଦେବାଧିଗୁଣ ! । ଦେବ ଅନାଦି
ଅନନ୍ତ ! ଦେବ ! ନିର୍ଗୁଣ ! । ଅଟେ ତୁମ୍ଭ ଶକ୍ତି ଅପରିମିତ ।
ସ୍ଥିର ନର ଦାନବେ ନୁହେଁ ବିଦିତ । ୩୭ । ଇତି ସ୍ତୁତିପରା
ଗିର ଶ୍ରବଣେ । ତଦନ୍ତ ଶିଖଣ୍ଡି ଚକ୍ର ପ୍ରସନ୍ନେ । ଶବର ଇ-
ଚ୍ଛା ଘୋର ସଂଗରୁ ସ୍ୱବ । ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲ ତୋତେ ଅବଶ୍ୟ ଦେ-
ବ । ୩୮ । ଶୁଣିପ୍ରମୋଦ ମନେ ଅନନ୍ତାଙ୍କୁର । କହଇ ପ୍ରଭୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶୁଣମୋ ଇନ୍ଦ୍ରାବର । ବାଞ୍ଛିଯୁକ୍ତ ତୁମ୍ଭେ ଦେଇସ୍ୱରଭ । ମୋ-
ର ଭୁକ୍ତିକବିଣ ଦେବମାବର ! । ୩୯ । ଶୁଣି ଶ୍ରୀପତି ବନ୍ଧୁ ଦ-
ବନ୍ଧୁ ବାଣୀ । ଚେତାପଙ୍ଗ ନୂତନଂ ଜଟନ୍ତବ ପରି । ଯୁକ୍ତପ୍ରାପନ୍ତ
ଦେବ ଅନ୍ୟାଦିନେ । ଏତେ ଉଦ୍ଧି ଅନ୍ତର ଦେଖିଲେ ଭକ୍ତିଣ । ୪୦
ଶଚୀଙ୍କ ସତୀବ୍ରତ ରକ୍ଷଣ ପାଇଁ । ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କପାଦେଶ ଦେଖିଲେ
ସେହି । ରକ୍ଷପେନ୍ଦ୍ରର ତହିଁ ଦାନନଗରେ । ମିଳିଲାପାଇଁ, ଅ-
ତି ତୋଷ ଚିତ୍ତରେ । ୪୧ ।

——॥୦॥୦॥୦॥୦॥ ॥୦॥୦॥ ——

ଷଷ୍ଠ ସର୍ଗ

ରାଗ ରାମଦେଭ

ଶଚୀଙ୍କୁ ହରଣ କରିବା ଅତି ଦାରଣ ମନ ।
ଅତିକ୍ରମ୍ପ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଛନ୍ତି ଅଧୀନ ॥ ୧ ॥
ଏମନ୍ତ ଜାଣି ଇନ୍ଦ୍ର ଚିନ୍ତ କରନ୍ତି ହୃଦେ ।
ଦେବ ସଭା ମଧ୍ୟେ ଶଚୀଙ୍କ ଜେଷ୍ଠ ହୋଇଲେ ଅଧି ॥ ୨ ॥
ନାରଦ ଆଗମ ହେଲେ ତହିଁ ଦେବଗଣ ।
ଉଠି କରଯୋଡ଼ି ଦେଇ ବସିଲେ ଦେଇ ମାନ୍ୟ ॥ ୩ ॥
ଦିବ୍ୟ ଆସନରେ ବସାଇ ଶକ୍ର ନିଜ ଦୁଃଖରୁ ।
ଜଣାନ୍ତେ କହନ୍ତି ନାରଦ ନମ୍ରତା ସୁଦନଙ୍କୁ ॥ ୪ ॥
ଶୁଣ ଦେବରାଜ ଶ୍ରୀହରି ଆଦେଶ ସାବଧାନେ ।
ତୋଷିଲେ ତାଙ୍କୁ କରିଲ ବିନାଶ ଅତ୍ୟାଧିକେ ॥ ୫ ॥
ଶିବତୋଷ୍ଣ ବରପ୍ରେ ଏମୋ ଅବଧ୍ୟ ହେଲ ।
ତେଣୁ ପେବାଙ୍ଗେ ପଦ୍ମ ହୁଅ ଦେବତା ପାଇଁ ॥ ୬ ॥
ଉମାବର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବଦନେ ହେବ ଶକ୍ତିଶ୍ରୀ ।
ତେଣୁ ଦୈତ୍ୟଙ୍କର ଅମର୍ଷ ତାଙ୍କ ହେବ ଯେଉଁ । ୭

Digitized by srujanika@gmail.com

ସେଉପାସ୍ୟ ବରିବାର୍ଥ ହୁଅ ସଦା ଉଦ୍ଯୋଗୀ ।
ଅଙ୍ଗିରସ ଅଦି ଶିଷ୍ୟସେ ବିଦିତ ପୂର୍ବ ଯୋଗୀ ॥ ୮ ॥
ବଦନ୍ତି ନାରଦ ବଚନ ଶୁଣି ଦେବଗୁରୁ ଯତି ! ।
ତୁମ୍ଭେ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ଯେନ ଅମ୍ଭ ନୀତି ॥ ୯ ॥
ଏପୁରେ ତୁମ୍ଭର ବନିତାଠେ ତାର ପାଶକୁ ଯାଇ ।
ନାନାବିଧ ଗୀତ ଗନ୍ଧର୍ବେ ତାର ତତ୍ତ୍ୱ ବଖାଣଇ ॥ ୧୦ ॥
ଦେବେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାଣଗଣ ଧରଣ ଅକ୍ଷତରେ ଫେରିବ ।
ନଦେଖଇ ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଏଥି ଦେଖାନ୍ତୁ ଭବ ! ॥ ୧୧ ॥
ଶୁଣିଏ ବଚନ ବୋଲନ୍ତି ଦେବର୍ଷି ପ୍ରବର ।
ତୁମ୍ଭହିତ ଲାଗି ଯାଉଛି ଏବେ ଅଳକାପୁର ॥ ୧୨ ॥
ଏମନ୍ତ ସେ କହି ଉଠିଲେ ତହୁଁ ଅବିଲମ୍ବିତେ ।
ପ୍ରବେଶିଲେ ଯାଇ ଇନ୍ଦ୍ରାଣୀ ଦେବୀଙ୍କର ପୁରରେ ॥ ୧୩ ॥
ଦେଖି ଶକ୍ର ପତ୍ନୀ ନାରଦେ ବନ୍ଦି ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଣାମ ।
ନମନ୍ତୁ ଲୋଚନ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦେଖି ଅର୍ଦ୍ଧ ବସନ ॥ ୧୪ ॥
ଯୋଗୀଶଙ୍କ ତିଳକ ! ଦୁଷ୍ଟ ତ ଦେବଙ୍କୁ ଖୁରଣ ।
କହିନପାରୁ ବୋଲି ମୂଳ ତଳେପରେ ଅଶୋଷ ॥ ୧୫ ॥
କପାଇଁ ତରକ୍କୁ ଗ୍ରେଦନ ଅରେ କନକ ଗୋଷ୍ଠୀ ।
ଇନ୍ଦ୍ରେ ବନ୍ଦିକୁ ଦେବର ଅଳକାପୁର ପୁରୀ ॥ ୧୬ ॥
ଶୁଣି ମୁନିଙ୍କର ଇଙ୍ଗିତ ବାଣୀ ଶକ୍ର ସୁନ୍ଦରୀ ।
ସାନୁନୟେ ଘଟେ ପ୍ରଣମି ଏଥୁଁ ଡାକଦେ ପାଉ ॥ ୧୭ ॥
"ଯାଉଛି ଅଳକ ଗୃଷସ ପୁରଭଞ୍ଜ ମୁଁ ଏବେ ।
ତବ ଶାଣପାଇଁ ରଚନା ଉପାସ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ସେବେ ॥ ୧୮ ॥
ଏବେଠେହି ଯତି ପ୍ରବର ଅଳକର ପୁରରେ । ,
ଯାଇଣ ମିଳିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦର୍ପ ଦ୍ୱାନ୍ତେ ଦ୍ୱାରରେ ॥ ୧୯ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଖି ଆଗମନ ଋଷିଙ୍କ ଉଠି ଅଳକା ପତି ।
ପ୍ରଣମି ଦିବ୍ୟ ଆସନରେ ବସାଇଲା ସାଦର ॥ ୧୦ ॥
ପୃଚ୍ଛଇ ହେ ଋଷି ପ୍ରବର! କାହିଁ ଥିଲେ ଆପଣ ।
କିଅବା ଅପୂର୍ବ ପଦାର୍ଥ ଦେଖି ଥିଲେ ବଖାଣ ॥ ୧୧ ॥
ବୋଲନ୍ତି ନାରଦ କୁବେର ନାଥ! ସାବଧାନ ।
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଭୁବନେ ଭ୍ରମି କେତେ ଦିବ୍ୟ ବଚନ ॥ ୧୨ ॥
ଯାଇଥିଲି ଶଚୀ ପତିଏ କରୁଥିଲେ ସେବନ ।
ଶାନ୍ତ ହଇଲି ତାହାଙ୍କ କହି ପ୍ରବୋଧ ମାନ ॥ ୧୩ ॥
କହିଲେ ସେ ମୋତେ ଶୁଣ ଦେବଦେବ ତ୍ରିପିଠି ଲକ୍ଷ ।
ମୋର ଶାନ୍ତ୍ୟୁପାୟ ଘଟିଲେ ଦେଖନ୍ତେବ ମୁଁ ଦୁଃଖ ॥ ୧୪ ॥
ଚଞ୍ଚଳ ମୁହିଁ ପଶୁବନ୍ତ- ଯେବେ ହୁଏ ସ୍ୱପନ୍ତୀ ।
କୈଳାସ ନଗରୁ ଆଣିବ ବଳାତ୍କାରରେ ହରୁ ॥ ୧୫ ॥
ବେନେହେଁ ହୋଇ ତାହାଙ୍କ କୁଳ ଛାଡ଼ିବୁ ଦୁଃଖ ।
ଏତାମାନ ହୋଇଥିବାରୁ ନହୁଏ ମନର ସୁଖ ॥ ୧୬ ॥
ତୃପାକଞ୍ଚ ମୋତେ ହେମନ୍ତ! ଯାଇ ଅଚଳ ଆଗେ ।
କହିଏ ବୃତ୍ତାନ୍ତ କଣ୍ଠଦେବ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବେଗେ ॥ ୧୭ ॥
ଏତେକ ଶୁଣି ମୂଳ ଶବାପ୍ନ କହାଇ ଯେତୋଠାରୁ ଗଲେ ।
ସ୍ମରଣ ଉଚ୍ଚାଟ ମନରେ ଦୃଢ଼ ଭାବିଲା ବେଲେ ॥ ୧୮ ॥
ବୋଲେଇରୁ କୈଳାସ ନଗରୁ ଯିବୁ ଅଳକମଣ୍ଡଳ ।
ମଠର ହେଉନ ବଇଠ ଅଗ୍ରେ କହିବୁ ଏହ ॥ ୧୯ ॥
ଉଭାର ରମଣୀ ଗଉରୀଙ୍କୁ କୀର୍ତ୍ତି ଅଙ୍ଗରେ ଦିପ୍ତ ।
ନୋହିଲେ ପଶୁଣ ଶଙ୍କର ଦେବ ଦେଲ ଶାପ ॥ ୨୦ ॥
ଶ୍ରବଣେ ଚଳିଲ୍ଲ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ କୈଳାସାଦରେ ।
ଅନଙ୍ଗ ଆଦେଶ କହିଲା ଶିବ ଦେବଙ୍କୁ ତରେ ॥ ୨୧ ॥

Digitized by srujanika@gmail.com

ହରି ଶେଷରୁ ଉଠିବି ହର ଶୁଣରେ ନୃପ ।
ଦେହୁବ ପ୍ରବେଶ ମୋତେ ନେଉଛି ମୋହର ॥ ୩୨ ॥
ଦୂତ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଉତ୍ତର ଗଲା ଅନାଥ ଦେଶ ।
କହିଲା ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଯାହା କହିଲେ ଈଶ ॥ ୩୩ ॥

——× ×।ଠ॥× ×

ସପ୍ତମ ସର୍ଗ

ରାଗ ଖଣ୍ଡକୌଶିକ

ଅଟେ ଦଶଗ୍ରୀବ ଓମ୍ଫପିକି ଯେତେବେଳେ ଗଲେ ଗଣ ପ୍ରଣୟ ଜନେଶ୍ୱର ।
ରଣସଜ୍ଜ ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ଅନୀକ କମ୍ପଣ ଧପ ଚାଲ ସତ୍ୱର ॥ ୧ ॥
ମିଳବ ଯାଉଣ ସେଠରୌପ୍ୟ ଶିଖରୀ ସୁଷମା ଜବୁର ଧୈର୍ଯ୍ୟଦାଯେ ।
ଯହିଁରେ ଜନମେ ଗିରିଜାପତିଙ୍କର ବୃଷଭବାହନ ବଳେ ॥ ୨ ॥
ଶତ ପ୍ରତ୍ୟେକର ବେଢ଼ିଣ ଚଉଦ୍ଦିଗ ବର ମାଳବ ନବଗୁଛ ।
ଶୁଣିଠହିଁ ଗଲେ ଯୋଦ୍ଧା ଭଗଣ ସଜହୋଇ ସର୍ବ ସୁଗଗ ॥ ୩ ॥
ବଜ୍ରାଅସ୍ତ୍ରଧାରୀ ମୋଦଭରବଶି ଅତ୍ୟୁପଧିକ ଅନୋଦ୍ୟତପ୍ତ ।
ବୀରକତି ଆଦାଯାତରେ ଯେଉଁ ଦିନ ଡକାଇ ନହୋଇଣ ଥିବ ॥ ୪ ॥
ଏସମସ୍ତେ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଦନୁଜ ଅଧୀନ ଉଦନାସ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବନେ ।
ଅନୁଗାମିଣ ଦଶେରଙ୍କ ପଡ଼ି ହୋଇ ଗମିଲେ କୈଳାସ ଭୁବନେ ॥ ୫ ॥
ଅତେଣ ପ୍ରମାଦେ ସୈନ୍ୟଗଣ ନେବଡ଼ି ଅସ୍ତ୍ର ଶଚନ୍ଦ୍ର ରଥ ।
ଦେଖି ମୋଦଭରେ ଉଚ୍ଚାରି ଶଙ୍ଖ କେତେ ଝାଉଁ ବାଲେ ହେଧର ॥ ୬ ॥
ରଥି ରଥି ହେଉ ଉଷ୍ଣଙ୍କ ଗଉଁ ଏକାଳେ ଉତ୍କଣ୍ଠ ଦୂର ।
ସାଧୁଯେ ଭଣାଇ ପତ୍ର ବନ୍ଦ୍ର ଦେବଦେବଙ୍କୁ ହୋଇପରୁର ॥ ୭ ॥
ତୋମରଣେ ଏବେ ଉଦ୍ଧତ ହୋଇଲା ଅସୁର ଅବାସ ପର୍ବତ ।
ଉଥ୍ୟଜାଣି ପୁଣି ଜନ୍ମଅବସ୍ଥାନ ଦେଶ ହେଉ କାଳକ୍ଷେତ୍ର ॥ ୮ ॥
ଏଥବନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱର ସ୍ନେହଦେଲ ନସ୍ତନ ଦିଶେ ୨ ଦେଖ ବାଞ୍ଛନେ ।

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେଖିଲେ ତୈଳାପ ଚନ୍ଦ୍ରର୍ଗବେଦିରଦ୍ୱୀପଛନ୍ଦ୍ରବାଦ୍ୱୈଦେଖା ୯
ଅନଳ-ଗଜଗଣର ନରନାଥ ଉପାନ୍ତ ଶିଖରୀନିଷାଦ ।
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଗଜେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି କୋପରେ ଯୁଝନ୍ତ ନରେନ୍ଦ୍ର ॥ ୧୦ ॥
ବଧନାଧ ଗଜରେ ନନ୍ଦିଗଦାଙ୍କର ସେନାମା ଗଜନାପୁର ।
ପ୍ରବେଶର ସର୍ବ ଯୁଦ୍ଧଆଲୋକନା, ଚନ୍ଦ୍ରି ବୃକ୍ଷଜଳ ଉଲକ୍ଷ ॥ ୧୧ ॥
ଅନ୍ତରେ ଲୋପ ଗିରିବରଶୃଙ୍ଗ ପୃଥ୍ୱୀ ପୂରଣେ ଚଳାଇ ।
ଦେଖାଦେଖି ହେଲେ ଉଦ୍ଧରଣ୍ୟ ଉପଚଧ୍ୱଜା ଦେଶେ ଯାଇ ॥ ୧୨
ସୈନ୍ୟଚାଳାଦ୍ୱନ୍ଦ ଜନଦ୍ୱୟମର ଅନ୍ତରାତ୍ୟ ସ୍ୱରଦଗହ୍ୱଳ ।
ଦଶଦିଶ ବ୍ୟାପି ଢଳା ଖୁରେଉଡ଼ ଅନନ୍ତ ଗଗନ ମଣ୍ଡଳ ॥ ୧୩ ॥
ଶର ବରଷଣେ ତଥା ରଥ ଅଶ୍ୱ ପଦାତିଙ୍କ ଗଜ ଭଞ୍ଜନ ।
ଗଗନେ ମାର୍ତ୍ତଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳ ଦେଖି ନୋହିଲା ଦୃଷ୍ଟି ଲକ୍ଷଣ ॥ ୧୪ ॥
ରଥୀଯୋଗେ ରଥୀ ପଦାତି ପଦାତି ଅଶ୍ୱାରୋହୀଙ୍କୁ ଅଶ୍ୱାରୋହୀ ।
ଅନ୍ୟୋନ୍ୟ ଯୁଝିଲେ ଦେଖି ନେତ୍ରମାନ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଭୂଷଣ ହୋ-
ଇ ॥ ୧୫ ॥
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଯେ ଅକ୍ଷତ ହୋଇ ଉଗ୍ରମୂର୍ତ୍ତି ମୋହନ ଶରକୁ ଗୁଣରେ ।
ବସାଇ ପ୍ରମଥ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତେ ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ ମୋହରେ ॥ ୧୬
ଶିବ ଦକ୍ଷ ନନ୍ଦୀ ଆଦି ପ୍ରମଥଗଣଙ୍କର ରଣରେ ପତନ ।
ବାହୁଯୁଦ୍ଧକାମୀ ଅସୁର ଦେଖନ୍ତି ଧନୁ ଥୋଇ ଦେଲେ ଉପୃଥନ ॥ ୧୭ ॥
ଶିବ ଦେଖି ବାହୁ ଦେଖି ସ୍ୱର୍ଗ ଶିର ଦେଖି ଲାଘବାନ୍ତ ଉପରୁ
ଧନୁଧର ହୋଇ ବାହୁଯୁଦ୍ଧ କଲେ ନନ୍ଦୀ ପରାକ୍ରମରୁ ॥ ୧୮ ॥
ଶିରରେ ଶୀର୍ଷକୁ ଅନ୍ୟୋନ୍ୟ ପିଟନ୍ତି ପରସ୍ପରେ ପଦାଘାତ ।
ମାରନ୍ତି ମୁଷ୍ଟିକ ପରସ୍ପରେ ପୁଣି ମଲ୍ଲମର ତାଳ କମ୍ପିତ ॥ ୧୯ ॥
କେତେକାଳ ପରେ ମୁଷ୍ଟିଏ ପ୍ରହାରି ଶିବଙ୍କୁ ଅସୁର ସଂମୋହି ।
ସଚକିତ ଦେଖି ଦିବ୍ୟଲୀଳା ପରେ ଦେଖିଲା ସେହି ଶିବଦେହ ୨୦

Digitized by srujanika@gmail.com

ଦେବଗଣେ ତହୁଁ ଦୈତ୍ୟ ଶଙ୍କର ଉମର୍ଷେ ହୋଇଣ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ।
ଧାଇଁଲେ ଗୃଷ୍ମ ଦୋଷ ବାଗ୍ଭ ଦେଖିଲେ ନଗେନ୍ଦ୍ର ଦୁହିତା ॥୧୧
ସର୍ବଦେବ ଦେଖ ପ୍ରଭର ତଇଚ ଅବିଦ୍ୟମାନ ଗୁରୁ ଲଙ୍ଘ୍ରି ।
ସୁଦ୍ଧାଭକ୍ତଗଣ ମନ୍ତ୍ରେ ଶ୍ଲୋକେ ବିଧ୍ୟ ଦେଖଣ ଯୋଗୀତଉନ୍ନାରୀ ॥୧୨
ପଞ୍ଚଲାଦୂତଙ୍କେ ସର୍ବଅନ୍ନଦିତ ସ୍ତୁରଚଳି ଗନ୍ଧ ଦର୍ପଣ ।
ନୃତ୍ୟବାଦ୍ୟ ଅରମ୍ଭିଲେ ନାଦପୂରେ ଗନ୍ଧର୍ବ ଅପସରଗଣ ॥୧୩
ଅବଶେଷ ଦୈତ୍ୟସନ୍ୟ ନବନ୍ଧ ଗମିଲେ ପାତାଳ ପୁରକୁ ।
ପ୍ରମଥ ଭବନ ଦୋଡ଼ାଇ ମଣାନ୍ତ୍ର ନବାଇଲେ ଶିବପାଦାବ୍ଜକୁ ॥୧୪
ସ୍ତୁତିଲେ ସକଳ ମହର୍ଷି ନତଦୃଷ୍ଟ୍ୟେ ଶଙ୍କର ପ୍ରମୋଦିତ ।
ତହୁଁ ଅଦିତ୍ୟ ଗୃହ୍ଣିକୁ ବୋଲନ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ଅଭିରଞ୍ଜିତ ॥୧୫
ପୌଲମୀଙ୍କ ଆଜ୍ଞାପନାକୁ ଲକ୍ଷଣ ଦେବାଣ ଅମ୍ବିକ ସ୍ଥଳକୁ ।
ଏଣୁପାଇ ଜୀବ ଯାଇତାଙ୍କୁ ଅଗ୍ନି ପ୍ରବେଶ ହେଲେ କୈଳାସକୁ ॥୧୬
ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ଇନ୍ଦ୍ରେ ଶଚୀଙ୍କୁ ସମର୍ପି ଅଗ୍ନିଦେବଙ୍କୁ ଅର୍ଚ୍ଚିଲେ ।
ଯେପାଦାଦାର୍ଯ୍ୟରେ ଭଜନଗଣଙ୍କୁ ବାନ୍ଧୁନ୍ତି ଗଲେ ତହୁଁ ଶରେ ॥୧୭

——ଃ୦ଃ——



Digitized by srujanika@gmail.com